

ONE PAGE INFORMATION

เกิดความรู้จากการประชุม/อบรม/สัมมนา/ดูงาน ความรู้พื้นฐานของการจัดสอบ OSCE ในโรงเรียนวิทยาศาสตร์สุขภาพ

1. หลักการพื้นฐานของ OSCE

1.1 ความหมายของ OSCE คือ เป็นวิธีการประเมินผลการเรียนรู้เชิงปฏิบัติของนักศึกษาในสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ โดยมีวัตถุประสงค์ชัดเจน ใช้สถานีสอบที่มีการกำหนดโครงสร้างตายตัว และมุ่งวัดทักษะทางคลินิกจริงมากกว่าความรู้เชิงทฤษฎี

1.2 ลักษณะสำคัญ

Objective (ชัดเจน, ยุติธรรม, ลดอคติ) Structured (แบ่งเป็นสถานีย่อย, มีเวลาและโจทย์เท่ากันทุกคน)
Clinical (ประเมินทักษะทางคลินิกโดยตรง) Examination (เป็นการสอบที่เป็นระบบ)

1.3 สิ่งที่สามารถทำได้ คือ การซักประวัติผู้ป่วย (History taking) การตรวจร่างกาย (Physical examination) ทักษะการสื่อสาร (Communication skills) การทำหัตถการ (Procedural skills) การแปลผลการตรวจและการรักษา (Interpretation & Management)

1.4 ข้อดีและข้อจำกัด

ข้อดี	ข้อจำกัด
1. วัดได้ทั้ง ทักษะและพฤติกรรม ไม่ใช่แค่ความรู้	1. ใช้งบประมาณสูง (อุปกรณ์, ผู้ป่วยจำลอง, บุคลากร)
2. สร้างสถานการณ์ใกล้เคียงความจริงแต่ปลอดภัย	2. ใช้เวลาในการเตรียมและจัดสอบมาก
3. มีมาตรฐานเดียวกันทุกคน (fair & reproducible)	3. ซับซ้อนต่อการจัดการและอาจเกิดความแปรปรวน เช่น ผู้ป่วยจำลองแสดงไม่เหมือนกัน, ผู้ประเมินให้คะแนนต่างกัน
4. สามารถบันทึกและใช้เป็น feedback ได้	

2. การสร้างข้อสอบ OSCE

2.1 องค์ประกอบของข้อสอบ

- 2.1.1 Scenario – เขียนสถานการณ์ เช่น ผู้ป่วยหญิง 22 ปี ปวดท้องมา 4 ชั่วโมง พร้อมระบุวัตถุประสงค์, อุปกรณ์, เวลา
- 2.1.2 Instruction for Examinees – คำสั่งนักศึกษา ต้องชัดเจน กระชับ และกำหนดเวลา เช่น “จงซักประวัติในเวลา 4 นาที และวินิจฉัยโรคที่น่าจะเป็นมากที่สุด”
- 2.1.3 Instruction for SP (Standardized Patient) – คู่มือสำหรับผู้ป่วยจำลอง ว่าควรตอบและแสดงอาการอย่างไร หากถูกถามหรือกดดัน
- 2.1.4 Scoring Rubric – แบบประเมินคะแนน ต้องชัดเจน สอดคล้องวัตถุประสงค์ และครอบคลุมทักษะสำคัญ

2.2 ผู้ป่วยจำลอง (SP) อาจเป็นผู้ป่วยจริงหรืออาสาสมัครที่ฝึกมาแล้ว ต้องแสดงอาการตรงตามบทบาททุกครั้ง
คุณภาพ SP ที่ดีขึ้นอยู่กับ ระบบจัดการที่ดี + บทที่ชัดเจน + การฝึกฝนที่เหมาะสม

2.3 เกณฑ์การให้คะแนน (Rubric) ต้องเขียนแบบสังเกตได้จริง (observable behavior) เน้นพฤติกรรมที่นักศึกษามักทำผิดพลาด
น้ำหนักคะแนนสอดคล้องกับสำคัญของทักษะ กำหนดเกณฑ์ผ่านที่สะท้อน ทักษะจริง ไม่ใช่แค่ความรู้

3. การเตรียมอุปกรณ์และสถานที่

3.1 ขั้นตอนหลักในการเตรียมสอบ

- 3.1.1 ประชุมวางแผน – ต้องมีการประชุมประจำปี กำหนดจำนวนข้อสอบ และวางกรอบเวลา มีการพัฒนาข้อสอบซ้ำหลายรอบเพื่อให้ได้คุณภาพ
- 3.1.2 เตรียมงานหลัก – จองห้องสอบ, ทำ checklist (อุปกรณ์, สถานที่, ผู้ช่วยประจำสถานี), จัดผังสอบ และหาอุปกรณ์ที่ต้องใช้
- 3.1.3 การตรวจสอบก่อนสอบ – ตรวจสอบอุปกรณ์ ความพร้อมของห้องสอบ ข้อสอบ และบุคลากร โดยกรรมการ/เจ้าหน้าที่
- 3.1.4 วันสอบและหลังสอบ – ดูแลความเรียบร้อย จัดเก็บอุปกรณ์ ทำความสะอาด และคืนของเข้าคลัง

3.2 การจัดห้องสอบแต่ละสถานี

- 3.2.1 Counseling / History Taking: ใช้โต๊ะ, เก้าอี้, น้ำดื่ม, ควรเป็นห้องเงียบ ไม่มีเสียงรบกวน, มีแสงเพียงพอ
- 3.2.2 Manual Skills (หัตถการ): ต้องมีโต๊ะหัตถการ, อ่างล้างมือ, ฉากกัน, และพื้นที่กว้างสำหรับการฝึกทักษะ
- 3.2.3 Physical Examination: มีเตียง, อุปกรณ์ตรวจร่างกาย, หมอน ผ้าปู, ความเป็นส่วนตัวสูง
- 3.2.4 Interpretation & Treatment: ใช้โต๊ะ เก้าอี้ คอมพิวเตอร์ ฟลิ้มเอ็กซ์เรย์ หรือเครื่องมืออ่านผล

เมื่อวันที่ 22-23 กันยายน 2568 เสนอโดย อาจารย์พรหมพิริยะ จินดาวัลณ์